

ECONOMISCHE PROJECTIES VOOR BELGIË

Februari 2009

In normale omstandigheden publiceert de Bank tweemaal per jaar, in juni en in december, economische projecties voor België. De meest recente projecties werden afgesloten op 20 november 2008 en werden gepubliceerd in het Economisch Tijdschrift van december 2008. Op dat ogenblik voorzag de Bank een gematigde afname van de activiteit in 2009 en een afkoeling van de inflatie. Conform de toenmalige beoordeling door de internationale instellingen en de projecties van het Eurosysteem, pasten die verwachte ontwikkelingen in een scenario van een algemene verzwakking van de vraag in het eurogebied en van dalende olieprijsen, tegen de achtergrond van een versterking van de besmettingseffecten van de financiële crisis op de reële economie.

Het werd gauw duidelijk dat de wereldeconomie veel algemener en sneller vertraagde dan verwacht. Vooral de industriële productie en het internationale handelsverkeer lieten een bruuske achteruitgang optekenen, zowel in de ontwikkelde economieën als in de opkomende landen, getuige onder meer de duik van de conjunctuurindicatoren van de NBB in november en december 2008. Als gevolg van de wereldwijde activiteitsvertraging, zakten de prijzen van de grondstoffen op de internationale markten, en in de eerste plaats die van aardolie, tot flink onder het niveau waar in eerdere hypothesen was van uitgegaan.

De vertraging van de inflatie als gevolg van de gedaalde grondstoffenprijzen, enerzijds, en de reactie van de monetaire autoriteiten en de overheden om de financiële markten en de bankinstellingen te stabiliseren en om de conjunctuurvertraging tegen te gaan, anderzijds, helpen de economie ondersteunen. Op de korte en middellange termijn behouden de neerwaartse krachten evenwel duidelijk de overhand, zodat het er vandaag naar uitziet dat de aan de gang zijnde activiteitsvertraging veel meer uitgesproken zou zijn en dat de opleving later zou inzetten. In die context dienden de economische projecties voor België te worden herzien.

Tabel 1: Belangrijkste resultaten
(veranderingspercentages, tenzij anders vermeld)

	2008	2009	Herzieningen 2009 ¹
Totale inflatie (HICP)	4,5	0,5	-1,4
Gezondheidsindex	4,2	1,1	-1,2
Reëel bbp	1,1	-1,9	-1,7
waarvan:			
Particuliere consumptie	0,8	-0,3	-0,3
Bedrijfsinvesteringen	6,7	-4,9	-3,0
Uitvoer	3,0	-4,3	-4,2
Invoer	4,2	-3,2	-3,5
Werkgelegenheid (gemiddelde jaarlijkse verandering in duizenden eenheden)	71,0	-25,6	-33,5
Werkloosheidsgraad (in pct. van de beroepsbevolking)	7,1	7,8	+0,9
Saldo van de overheidsfinanciën (in pct. bbp)	-1,1	-3,3	-1,6

¹ Herzieningen t.o.v. de projecties van het najaar 2008.

Oorsprong van de herzieningen

Uit recente gegevens over het conjunctuurverloop in België blijkt dat de daling van het bbp in het vierde kwartaal van 2008 en begin 2009 veel groter zou zijn dan in de laatste projecties van de Bank werd verwacht. Volgens de nieuwe ramingen van de Bank, zou het bbp in het vierde kwartaal van 2008 met 1,3 pct. zijn teruggelopen, waardoor de gemiddelde jaarlijkse groei voor dat jaar tot 1,1 pct. werd gereduceerd. Bovendien zijn de vooruitzichten voor de wereldeconomie als geheel en met name voor de buurlanden eveneens fors verslechterd, zoals bleek uit de projecties die de Europese Commissie en het Internationaal Monetair Fonds de laatste weken bekendmaakten, zodat de uitvoermarkten van België thans een duidelijke inkrimping blijken te vertonen. Daarnaast liggen de in euro uitgedrukte aardolieprijzen momenteel ongeveer 30 pct. onder de hypothese bij de najaarsprojectie.

Rekening houdend met die elementen wijzen de projecties voor 2009 zowel op een aanzienlijke vermindering van de activiteit en de werkgelegenheid in België, naar analogie van de verwachtingen voor het eurogebied, als op een significante vertraging van de inflatie.

Zo zou het bbp volgens de bijgestelde projecties afnemen met 1,9 pct. naar volume, terwijl voorheen een daling met 0,2 pct. was verwacht. De belangrijkste herzieningen hebben betrekking op de uitvoer en, ten gevolge daarvan, ook op de bedrijfsinvesteringen. Het verloop van de particuliere consumptie werd eveneens - zij het iets geringer - neerwaarts bijgesteld.

De meer uitgesproken en langer aanhoudende economische vertraging verklaart de neerwaartse herziening van de projecties voor de arbeidsmarkt. Hoewel de ondernemingen in ruime mate

gebruik maken van instrumenten waarmee ze het aantal gewerkte uren per persoon kunnen terugschroeven in plaats van onmiddellijk tot een inkrimping van het personeelsbestand over te gaan, zou het jaarlijkse gemiddelde aantal banen in 2009 met netto meer dan 25.000 eenheden teruglopen. Die ontwikkeling stemt overeen met een verwacht verlies van zowat 57.000 banen tussen het vierde kwartaal van 2008 en het vierde kwartaal van 2009; waarbij de meest conjunctuurgevoelige banen met bijna 71.000 eenheden zouden slinken. Gemiddeld per jaar zou de werkloosheidsgraad stijgen van 7,1 pct. in 2008 tot 7,8 pct. in 2009.

Wat de inflatie betreft, kwamen de recente cijfers voor de periode van november 2008 tot januari 2009 beneden de projecties uit, hoofdzakelijk als gevolg van de scherpe prijsdaling voor olieproducten. Voor de rest van 2009 werden de projecties ook neerwaarts bijgesteld wegens de vertraagde doorwerking van de daling van de olieprijsen op de consumptieprijsen voor gas en elektriciteit en de verslechterde vraag- en arbeidsmarktvooruitzichten. De totale inflatie, gemeten aan de hand van de HICP, zou gemiddeld teruglopen tot 0,5 pct. in 2009. Volgens de projecties zou de inflatie tijdelijk negatief worden gedurende de zomer van 2009. Deze situatie, die slechts enkele maanden zou duren, vloeit uitsluitend voort uit basiseffecten die samenhangen met het recordpeil van de noteringen voor aardolieproducten tijdens de zomer van 2008. Ze weerspiegelt dus geen fundamentele deflatietoestand. De stijging van de gezondheidsindex zou uitkomen op 1,1 pct.

Volgens de bijgestelde projecties zou het tekort op de rekening van de overheid toenemen van 1,1 pct. bbp in 2008 tot 3,3 pct. in 2009. De achteruitgang ten opzichte van de najaarsprojectie van 2008, die een tekort aangaf van 1,7 pct. in 2009, vloeit grotendeels voort uit de verslechtering van de economische vooruitzichten. Voorts nam het tekort toe omdat sommige fiscale ontvangsten eind 2008 lager uitvielen en omdat rekening werd gehouden met het door de regering goedgekeurde herstelplan, inclusief de met het centraal akkoord gepaard gaande maatregelen tot verlaging van de arbeidskosten voor de ondernemingen.

De nieuwe projecties van de Bank sluiten nauw aan bij de recente resultaten van de andere instellingen.

Tabel 2: Vergelijking van de vooruitzichten voor 2009

	Reëel bbp	Inflatie	Begrotings-saldo ¹	Publicatiedatum
EC	0,1	2,5	-1,4	3 nov. 2008
OESO	-0,1	1,9	-1,3	26 nov. 2008
NBB	-0,2	1,9	-1,7	8 dec. 2008
EC	-1,9	1,1	-3,0	19 jan. 2009
INR	-1,7	1,0	-3,0	28 jan. 2009
NBB	-1,9	0,5	-3,3	9 feb. 2009

¹ Procenten bbp.

Projecties voor de Belgische economie: synthese van de belangrijkste resultaten
(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	2005	2006	2007	2008 r	2009 r
GROEI (voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)					
Bbp naar volume	2,2	3,0	2,6	1,1	-1,9
Bijdragen tot de groei:					
Binnenlandse bestedingen, ongerekend voorraadwijzigingen	2,3	2,1	2,8	1,9	-0,7
Netto-uitvoer van goederen en diensten	-0,6	0,1	-0,3	-1,0	-1,0
Voorraadwijzigingen	0,5	0,9	0,1	0,3	-0,2
PRIJZEN EN KOSTEN					
Geharmoniseerde consumptieprijsindex	2,5	2,3	1,8	4,5	0,5
Gezondheidsindex	2,2	1,8	1,8	4,2	1,1
Bbp-deflator	2,4	2,3	2,4	2,2	2,7
Ruilvoet	-0,3	-0,7	0,5	-2,9	1,8
Loonkosten per eenheid product in de particuliere sector	0,9	1,5	3,1	3,6	2,8
Uurloonkosten in de particuliere sector	2,4	3,1	3,7	3,5	2,6
Productiviteit per arbeidsuur in de particuliere sector	1,5	1,6	0,6	-0,2	-0,1
ARBEIDSMARKT					
Binnenlandse werkgelegenheid (gemiddelde verandering op jaarbasis, in duizenden personen)	54,8	58,1	77,4	71,0	-25,6
Totaal arbeidsvolume ¹	0,9	1,5	2,0	1,2	-1,7
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad ² (pct. van de beroepsbevolking)	8,5	8,3	7,4	7,1	7,8
INKOMENS					
Reëel beschikbaar inkomen van de particulieren	0,4	2,5	2,8	0,1	1,7
Spaarquote van de particulieren (pct. van het beschikbare inkomen)	12,6	12,9	13,7	12,9	14,8
OVERHEIDSFINANCIËN³					
Financieringssaldo (pct. bbp)	-2,6	0,3	-0,3	-1,1	-3,3
Primair saldo (pct. bbp)	1,6	4,3	3,5	2,7	0,5
Overheidsschuld (pct. bbp)	92,1	87,8	83,9	88,7	94,8
LOPENDE REKENING (pct. bbp volgens de betalingsbalans)					
	2,6	2,0	1,7	-2,0	-1,2

Bronnen: ADSEI, EC, INR, NBB.

¹ Totaal aantal in de economie gewerkte uren.

² "Adjusted series" (Eurostat).

³ Volgens de in het kader van de procedure bij buitensporige overheidstekorten (EDP) gehanteerde methodologie.